

Sygn. akt I C 132/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SR Wioletta Sychniak

Protokolant: staż. Jarosław Ciski

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko B. O. (1)

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 132/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 listopada 2018 roku, wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od B. O. (1) kwoty 28 490,19 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 listopada 2018 roku do dnia zapłaty i o zwrot kosztów procesu wedle norm przepisanych. Powód wskazał, że objęta pozwem należność wynika z zawartej między stronami umowy kredytu odnawialnego, wypowiedzianej przez powoda z uwagi na opóźnienie pozwanego w spłacie należności.

/pozew k. 2-4/

Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2018 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do tut. Sądu. **/postanowienie k. 5/**

Na rozprawie w dniu 11 grudnia 2019 roku Pozwany wskazał, iż od 27 kwietnia 2019 roku przebywa w zakładzie karnym, nie otrzymywał żadnej korespondencji z Banku, a ze względu na rygor panujący w zakładzie karnym miał znacząco ograniczony kontakt ze światem zewnętrznym. Pozwany potwierdził istnienie należności, wskazał jednak, iż nie miał ani obowiązku, ani możliwości poinformowania Powoda o zmianie miejsca pobytu. Wyraził gotowość spłaty zadłużenia po wyjściu z zakładu karnego i powrocie do pracy.

/wyjaśnienia pozwanego k. 168 i 170 [znacznik czasowy 00:04:13– 00:25:09]/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 sierpnia 2011 roku B. O. (1) zawarł z (...) Bank S.A. w W. (obecnie (...) S.A. w W.) umowę kredytu odnawialnego nr (...), udzielonego w rachunku oszczędnościowo rozliczeniowym eKONTO nr (...). Kwota kredytu została określona na 16 600 złotych.

Na podstawie aneksu do umowy z dnia 3 października 2011 roku kwota kredytu została podwyższona do 25 000 złotych.

Umowa kredytu została zawarta na okres 12 miesięcy, a wszystkie wpłaty na wskazany w umowie rachunek podlegały zarachowaniu na rzecz spłaty kredytu.

Jeżeli kredytobiorca wypełniał należycie obowiązki wynikające z umowy kredytu, podlegała ona automatycznemu przedłużeniu na okres kolejnych 12 miesięcy, przy zachowaniu dotychczasowej kwoty kredytu. Za przedłużenie umowy bank każdorazowo pobierał prowizję. Kredytobiorca mógł zrezygnować z automatycznego przedłużenia czasu obowiązywania umowy o kolejne 12 miesięcy, zawiadamiając Bank o swojej decyzji pisemnie, nie później niż na 7 dni przed upływem czasu obowiązywania umowy.

Jeżeli kredytobiorca nie dopełniał obowiązków wynikających z umowy kredytu, Bank najpóźniej na 30 dni przed upływem czasu obowiązywania umowy, zawiadamiał kredytobiorcę o obowiązku spłaty kredytu z nadejściem terminu jego spłaty i nie przedłużeniu czasu obowiązywania umowy (§ 3 potwierdzenia udzielenia kredytu).

Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, wynoszącej w dniu zawarcia umowy 15,35% rocznie. W przypadku nieterminowej spłaty kredytu bank upoważniony był do podjęcia wszelkich działań zmierzających do odzyskania wymagalnych należności, obniżenia przyznanej kwoty kredytu, odmowy udostępnienia niewykorzystanej kwoty kredytu bądź wypowiedzenia umowy. Od kwoty niespłaconej były także naliczane odsetki karne w wysokości 21% rocznie.

Umowa mogła być wypowiedziana przez każdą ze stron z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni.

/bezsporne, potwierdzenie udzielenia kredytu k. 15-17, aneksy k. 18-21/

Jako adres Pozwanego w umowie kredytu został wskazany lokal przy ul. (...) w Ł.. Pod tym adresem Pozwany odbierał korespondencję z Banku do czasu jego tymczasowego aresztowania. Strony nie komunikowały się w sprawie umowy drogą elektroniczną. ***/bezsporne/***

W dniu 27 kwietnia 2017 roku B. O. (1) został aresztowany i umieszczony w Areszcie Śledczym w P.. Obecnie odbywa karę pozbawienia wolności. ***/dane z NOE-SAD k. 43/***

Do dnia aresztowania Pozwany aktywnie korzystał z konta, regularnie i terminowo spłacał także połączony z rachunkiem kredyt odnawialny. Po osadzeniu pozwanego z konta nie były dokonywane żadne wypłaty. W dniu 6 lipca 2017 roku na rachunek pozwanego wpłynęła kwota 220 zł tytułem spłaty zadłużenia, wpłacona przez B. O. (2). W dniu 22 maja 2018 roku B. O. (2) wpłaciła na rachunek kwotę 500 zł.

/zestawienie operacji k. 107 – 154/

Umowa kredytu była corocznie przedłużana, aż do sierpnia 2017 roku. Ostatnie przedłużenie na okres 12 miesięcy zostało dokonane z dniem 21 sierpnia 2016 roku. ***/bezsporne/***

W dniu 22 sierpnia 2017 roku Powód sporządził pismo zawierające wypowiedzenie umowy kredytu odnawialnego z zachowaniem dwumiesięcznego terminu wypowiedzenia, liczonego od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy. Całkowita kwota zobowiązania pozostającego do spłaty została określona na 25 418,22 złotych – w tym 25 000 zł kapitału, 413,22 zł odsetek oraz 5 zł opłat i prowizji. Wypowiedzenie umowy zostało wysłane na adres Pozwanego wskazany w umowie kredytu. Przesyłka została podwójnie awizowana, a z dniem 18 września 2017 roku zwrócona Powodowi z uwagi na niepodjęcie korespondencji w terminie.

/wypowiedzenie umowy k. 22, potwierdzenie odbioru k. 23/

Wedle wyciągu z ksiąg bankowych Powoda zadłużenie pozwanego na dzień 6 czerwca 2019 roku wynosiło 27 689,65 złotych, z czego 24 500 zł stanowiła należność główna, 1 248,84 zł skapitalizowane odsetki umowne od należności głównej za okres od 27 maja 2017 do 21 listopada 2017 roku, 1290,81 zł karne odsetki umowne za okres od 22 listopada 2017 roku do 6 czerwca 2018 roku, oraz 650 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji. **/wyciąg z ksiąg bankowych k. 24/**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego złożonego do akt sprawy przez stronę powodową. Istnienie roszczenia było co do zasady bezsporne, Pozwany nie zakwestionował prawdziwości żadnego z przedstawionych przez Powoda dokumentów. Oś sporu stanowiła jednak ocena skuteczności wypowiedzenia umowy przez Powoda, będąca głównym przedmiotem rozważań prawnych w niniejszej sprawie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, iż strony zawarły umowę kredytu odnawialnego nr (...), udzielonego w rachunku oszczędnościowo rozliczeniowym eKONTO nr (...) na kwotę 25 000 złotych. W umowie określono, że kredyt udzielany jest na okres roku z możliwością jego automatycznego przedłużenia na dalszy okres czasu.

Zatem kredyt udzielony Pozwanemu jest tzw. kredytem rolowanym, udzielonym na okres 1 roku z możliwością jego automatycznego przedłużenia. Z uwagi na okres udzielenia kredytu przekraczający 3 miesiące, stosuje się do niego reżim ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1083). Z uwagi bowiem na ustalony w umowie termin spłaty kredytu, nie mają do niego zastosowania wyłączenia wskazane w art. 4 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy.

Do przedmiotowej umowy nie stosuje się natomiast art. 42 i art. 43 ustawy o kredycie konsumenckim. Na gruncie tych przepisów przyjmuje się bowiem, że chodzi o zobowiązania o charakterze bezterminowym, a rozwiązania przyjęte w art. 42 i 43 ustawy mają na celu umożliwienie każdej ze stron umowy o kredyt konsumencki uwolnienia się od zobowiązania o charakterze bezterminowym. Natomiast termin spłaty kredytu jest określony w umowach tzw. kredytów rolowanych, czyli kredytów udzielonych na określony czas, które są automatycznie przedłużane na okres następny. W odniesieniu do umów o takie kredyty, ustawa o kredycie konsumenckim nie reguluje ich wypowiedzania, lecz stosuje się zasady wynikające z odrębnych przepisów, w szczególności art. 75, 75a i 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 23570).

Zgodnie z art. 75c prawa bankowego jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych (ust. 1). W wezwaniu tym bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (ust. 2). Dopiero po wypełnieniu obowiązku wynikającego z tego przepisu bank uzyskuje prawo wypowiedzenia umowy kredytu. W przypadku, gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 kwietnia 2019 roku, V ACa 663/18). Wypowiedzenie umowy o kredyt będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wymówienia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy (por. wyrok Sądu najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 698/14).

Na gruncie niniejszej sprawy Powód wykazywał wymagalność swojego roszczenia na podstawie dwóch alternatywnych stanowisk – z jednej strony wskazał, iż należność stała się wymagalna z uwagi na skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu, z drugiej zaś podniósł, że wskutek nieprzedłużenia umowy kredytu odnawialnego została ona rozwiązana z dniem określonym w umowie (12 miesięcy po dacie ostatniego przedłużenia).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do skuteczności wypowiedzenia umowy kredytu: Bank skierował pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy na adres Pozwanego wskazany w umowie kredytu ((...), ul. (...)).

Pismo to nie zostało poprzedzone obligatoryjnym, zgodnie z art. 75c prawa bankowego, wezwaniem kredytobiorcy do zapłaty, zawierającym ofertę restrukturyzacji zadłużenia. Z uwagi zatem na powyższe nie można uznać dokonania wypowiedzenia umowy przez powoda za skuteczne, czynność ta nie skutkowała zatem postawieniem przysługującej mu należności w stan wymagalności. Co więcej: doręczenie samego wypowiedzenia umowy było nieskuteczne z uwagi na brak możliwości zapoznania się Pozwanego z treścią pisma.

Jak wynika z ustaleń poczynionych w sprawie, od 27 kwietnia 2017 roku Pozwany przebywa w Areszcie Śledczym w P.. W chwili dokonania próby doręczenia mu pisma zawierającego wypowiedzenie umowy nie miał możliwości zapoznania się z korespondencją. Przesyłka, skierowana na adres wskazany w umowie, została zostawiona w placówce pocztowej na okres 2 tygodni, a następnie została zwrócona Powodowi. Pismo zostało skierowane na adres Pozwanego, pod którym wówczas nie przebywał i nie miał możliwości odebrania korespondencji.

Zgodnie z art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Na gruncie przytoczonego przepisu jest możliwość uznania za skuteczne oświadczenia, którego adresat nie odebrał, a przesyłka awizowana, została następnie zwrócona do nadawcy. Warunkiem tego jest jednak istnienie po stronie adresata realnej możliwości odebrania pisma i zapoznania się z oświadczeniem w nim zawartym. W realiach niniejszej sprawy Pozwany takiej możliwości nie miał. Będąc osobą tymczasowo aresztowaną, nie miał realnej możliwości ani odbierania korespondencji pod wskazanym przez siebie adresem, ani uprzedniego zorganizowania dla siebie skutecznego odbioru korespondencji.

Strona powodowa powoływała się na obowiązek kredytobiorcy zawiadamiania o zmianie adresu. Abstrahując od możliwości wykonania takiego obowiązku przez Pozwanego w sytuacji pozbawienia wolności, podkreślić należy, że Powód nie udowodnił by taki obowiązek na Pozwanym spoczywał, a Pozwany tej okoliczności nie przyznał. Z dokumentów, które przedstawił Powód nie wynika taki obowiązek Pozwanego. Obowiązek taki nie został określony ani w treści umowy, ani w jakimkolwiek dokumencie przedstawionym przez powoda w niniejszej sprawie.

Podsumowując tę część rozważań: doręczenie Pozwanemu pisma z dnia 22 sierpnia 2017 roku, zawierającego wypowiedzenie umowy i wezwanie do zapłaty należności, było nieskuteczne. Nie zostało też poprzedzone wezwaniem wymaganym w art. 75c prawa bankowego. Brak zaś skutecznego wypowiedzenia umowy przez bank oznacza, że nie został spełniony warunek postawienia wierzytelności banku w stan wymagalności.

Osobnej analizy wymaga drugi wariant stanowiska wskazany przez Powoda. Nie ulega wątpliwości, iż był on uprawniony, z uwagi na zaprzestanie przez Pozwanego spłaty kredytu odnawialnego, do nieprzedłużenia umowy na kolejne 12 miesięcy. Jednak nie następowało to automatycznie, bez jakichkolwiek działań ze strony Powoda. Zwrócić należy uwagę na treść § 3 pkt 3 umowy kredytowej. W sytuacji nie dopełniania przez kredytobiorcę obowiązków wynikających z umowy, umowa przewiduje, że Bank najpóźniej na 30 dni przed upływem czasu jej obowiązywania, zawiadomi kredytobiorcę o obowiązku spłaty kredytu z nadejściem terminu jego spłaty i nie przedłużeniu czasu obowiązywania umowy. Niewątpliwie takiego zawiadomienia Bank nie dokonał.

W związku z powyższym powództwo podlegało oddaleniu w całości jako niewymagalne.